

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

pololetno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le s navedbo vira.

Stev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 23. decembra 1930.

Stev. 52.

Cenj. naročnikom želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto.

Uredništvo in upravnništvo
»Obrtnega Vestnika«.

Dr. J. P.:

Obrtnikov Božič.

Mila, lepa pesem božičnih zvonov, pesem miru, sreče in radosti se razliva iz visokih lin in hiti preko snežnih poljan in holmov v tiho zimsko noč. Sveta noč, blažena noč! Angelj miru in sprave se je spustil z nebeskih višin in njegove mehka krila so tajinstveno zaplahutala ter objela vase, trge in mesta; spustila se na visoke, z bakrom in ornamenti okrašene krove bogatinov ter nežno poljubila slamnato, leseno streho koč s siromaka in trpina.

Utihnilo je glasno kladiivo, žuljeva roka je položila vstran orodje in trudne, izmučene oči so se oslobodeno zagledale v skromno božično drevesce, v lepe jaslice, pred katerimi je pobožno zbrana družina. Ubrani so glasovi božične pesmi in mamljivo se širi po skromni izbi vonj kadila. Sveta noč, blažena noč!

Teško je tvoje delo, trd je tvoj kruh. Skrb ti je zarezala v gube tvoje čelo, žulji tvojih rok, pot obraza in bistrost tvojega uma ti niso mogli pričarati toplih žarkov in brezskrbnega zadovoljstva v tvojem poštem obrtniškem poklicu in vsakdanjem neumornem delu. Od zore do mraka in često še v pozno noč si se upiral in vbadal, delal in se mučil. Toda usoda ni dopustila, da bi blagoslov tako oplodil tvoje delo, kakor bi zaslužilo po naporu. Trpel si, a ne za-se. Prsti drobnih ročic so se stegovali proseče k tebi, oči so otožno zrlle vate: »Oče, kruha!« »Oče, zebe me!« Kdor je sam trpel pomanjkanje, ta še vse drugače čuti bol očeta, ko vidi v pomanjkanju svojo ljubljeno, nedolžno deco, ko vidi v duhu, da nosi tudi ona na nežnem čelu pečat neusmiljene, trde usode in bodočega trpljenja. Toda prišla je nocojšnja noč, lepa božična noč! Tudi tebi, obrtnik, je prinesla mir in srečo. Blaženo se ti smilja obraz, ko objemaš s skrbno družico svojo srečno, veselo deco. Kakor od mraza otrple ude topla peč, tako ti tajajo žarki veselja in sreče led tvoje duše. Skromno je tvoje življenje, trde skrbi in bridkosti polno je. Toda v teh trenutkih, ko pojo božični zvonovi svojo pesem miru in sprave v tiho, zvezdnato noč, si se spravil s svojo usodo tudi ti. Angelj miru, sreče in veselja je poljubil tudi tvoje trpeče čelo. — Sveta noč, blažena noč.

V podstrešni sobici, siromašni in tesni, je tvoj dom, kamor se zatečeš, ko si zapustil delavnico svojega mojstra. Skrb za delo, skrb za bodočnost ti je stalno kakor temna senca za petami. V pomanjkanju si prebil vavenski leta in se skoro brez vsake podpore svojecev priboril do kočeka težko prislužene kruha. Mladostna sila in volja naprej in kvišku ti daje po-

dvojene moči, da prenašaš tako breme borbe za eksistenco. Še par let, še nekaj božičev, pa boš samostojen, boš mojster, boš imel družino, dom in lastno ognjišče, boš praznoval še vse drugače ta lepi božični večer. Kakor v lepih sanjah stiskaš roko ljubečega dekleta, ki sanja s teboj o tej lepi bodočnosti. In nocoj so te sanje še posebno lepe in vesele! Sveta noč, blažena noč!

Komaj 15 let ti je, pa si že sredi življenjske borbe sam, kakor hrastič sredi poljan in burje. Ne poljubljajo te, ko ležeš spat, drhteče ustne skrbne in ljubeče matere; ne božajo ti tvojih las njene mehke roke. Življenje te

neusmiljeno kuje v popju tvoje mladosti. Bridek je tvoj vsakdanji kruhek. Skozi lahko in luknjasto obleko ti reže mraz otrple ude. Neizprosni je ukaz dela. Brezskrbne, vesele in prešerne mladosti za tebe ni. Toda današnji praznik, nocojšnja noč je praznik in noč tudi vseh bednih in trpečnih. Usmiljene in prijateljske roke so se spomnile tudi tebe. V skromnosti je bila zate večerja bogata, razkošna. Ves večer se zavijaš v topli suknjič, ki ti ga je poklonil mojster in blažen smeh igra okrog tvojih ust, ko v mirnem spanju sanjaš o svetlem božičnem drevescu.

Sveta noč, blažena noč!

Lepa božičnica vajencev v Ljubljani.

Zveza obrtnih zadrug je priredila v nedeljo v Mestnem domu v Ljubljani za revne vajence prelepo božičnico, kakršne dosedaj še nismo videli. Prireditelji so posetili med drugimi g. minister dr. Kramer, za Zbornico TOI g. dr. Pretnar, načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Jos. Rebek s soprogo, predsednik odseka za vavenska predavanja g. M. Krapež s soprogo, zvezin tajnik g. Kramaršič, načelnik ljubljanskih zadrug g. Briatelj s soprogo, Batelj s soprogo, Pristou, Vilman, Vidmar s soprogo, Pičman, Mežnarič, Breskvar, Mekinda, Marn in še lepo število mojstrov, dalje zastopniki učiteljskega obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani, med temi gg. Ramovš, Tratar in Flere.

Gosp. Milko Krapež je otvoril božičnico ob 4. uri popoldne ob gorečem, blesketajočem se božičnem drevescu ter pozdravil rekoč:

Častita gospoda!

Dragi mi obrtni naraščaj!

Z veseljem konstatiram, da je današnji dan zgodovinskega pomena za obrt in njega naraščaj. Ta prireditelji se vrši na inicijativo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Podpirale so pri tem zvezo tudi razne obrtne zadruge, za kar jim izrekam najlepšo zahvalo.

V prijetno dolžnost si štejem, da pozdravim na tem mestu našega ministra g. dr. Kramerja, gg. zastopnike raznih korporacij in prijatelje obrtništva, osebno zastopnika mestne občine, zastopnika Zbornice TOI g. dr. Pretnarja, predstavnike učiteljskega obrtnih nadaljevalnih šol, soprogo obrtnikov, ki so nam priskočile na pomoč ter spoštovane tovariše mojstre.

Pozdravljam tudi Tebe dragi mi obrtni naraščaj, z željo, da slediš po naših poteh, da postaneš dober pomočnik in ugleden obrtnik, dober državljan in pravi Jugoslovan.

Otvaram božičnico z vzklikom našemu uvidevnemu in dobremu vladarju Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Živijo! (Živahno vzklikanje in ploskanje.)

Nato je povzel besedo g. Josip Rebek ter dejal:

Spoštovana gospoda, dragi obrtni naraščaj!

Trije večeri nas ločijo in prišel bo zaželeni, težko pričakovani sveti večer. Milijoni in milijoni duš se na ta večer strnejo v globoko zamišljenost. In ko zagore na božičnem drevescu

lučice, se oglasi v dušah vseh čustvojočih pobožna pesem: Sveta noč, blažena noč. Iakrat se obnavlja praznik Zvečarjevega rojstva. Neka tajstvenost leži na tem prazniku, kajti on združuje v sebi vernike vsega sveta v lepem in globoko zamišljenem, božičnem pozdravu: mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.

Naš intimnejši praznik krščanstva je v nerazdruženih zvezah z najintimnejšo željo človeškega srca: v miru je spokojstvo, mir je izvor sreče, mir znači možnost dela, mir je pogoj napredka.

In božično drevesce! To daje božični noči kos njene domače, tople pece in veže v lep običaj bogate in revne, kmeta in meščana. Misterij božičnega blagoslova, spomin svobode in miru. In ko zažari v božični noči tisoče in tisoče sveč ter električnih žarnic izmed zelenih igel smrečja, se v mladih dušah pretvarja njih blesk v pravljico hitre in čarobne privide. Daleč je vse to od življenjske resničnosti, vendar pa daje bolj nego vsi dokazi o trdih in hladnih resnicah domišljiji zadoščenja in srečo polno mero veselja. Pogled na tisto čisto radost nas spominja, da je bilo lepo ne-skrbno samo takrat, ko so bile tam pravljice, kjer so sedaj spoznanja in razočaranja.

Številna je obrtniška družina v našem mestu. Tudi člani te družine bodo praznovali vsak na svojem domu v okvirju svoje domačnosti in na svoj način svojo sveto noč. Vendar ta današnji predvečer ima povsem svoj in drug namen.

Najmlajše sodelavce v naših delavnicah je pozvala nocoj osrednja obrtniška organizacija Zveza obrtnih zadrug v svoje okrilje pod to blestečo božično drevo, da kot skrbna in dobra mati združi pod eno streho mojstra, učitelja, vajenca in starše v eno harmonijo ljubezni in prijateljstva. Pred nami stoji cvet bodoče naše obrtnosti. V tem naraščaju je obrtnikov up in nada.

Svobodna in mlada naša Jugoslavija zahteva od svojih državljanov podporo in pomoč za svoj gospodarski podvig. Strokovno usposobljen in kulturno naobražen obrtnik ima bodočnost, njemu je zagotovljen napredek in razvoj.

Naš obrtni naraščaj je zdrav in krepak dovolj, da izvrši naloge in dolžnosti, ki se stavijo nanj že sedaj v

njegovi razvojni dobi. Potrebno je samo, da se polaga na njegovo vzgojo vsa ona pozornost in skrb, ki jo ta mladina potrebuje. Naše delavnice so mnogo preskromne, da bi nudile mlademu naraščajniku vso ono popolnost, ki jo potrebuje za svojo naobrazbo in izvežbanost.

Obrtno nadaljevalno šolstvo nima razvojne možnosti s svojimi nepriemernimi šolskimi prostori in zastareli mučnim načrtom. To nujno kliče po zgradbi lastnega šolskega poslopja z vzornimi delavnicami. Apeliramo na merodajne činitelje, da ustrezajo tej vroči želji našega obrtništva in da dobi naš naraščaj čimprej njemu odgovarajoče šolsko poslopje.

Danes je prilika dana, ko se prvič pod božičnim drevescem, tem simbolom miru in ljubezni v tako lepem številu zbrani mojstri in vajenci.

Prijatelji in tovariši obrtniki!

Med vami je danes zbran del obrtnega naraščaja, ki ga vi vzgajate. V vaših rokah leži usoda in sposobnost te mladine. Kakor skrbni oče svoji družini posvetite tudi vi vso ljubezen temu naraščaju. Odkrijmo in pokažimo tej mladi duši vse krasote in ročne sposobnosti obrtne stroke, kateri se je posvetila. Naj se izvežba, naj vzljubi ono, ki danes daje kruh in življenje naši družini. Podprite stremjenje organizacije, ki ji je mnogo na tem, da dvigne našo obrt, obrtnega gospodarja in pomočnika ter s tem tudi njih blagostanje in boljšo bodočnost.

Tebi pa, draga obrtna mladina naj velja še posebej ta večer.

S pomočjo posameznih obrtnih zadrug in podpor od oblastev se ti prireja ta božičnica. Dobro poznamo tvoje potrebe, a sredstva nam ne dopuščajo, da bi bili bolj blagodarni. Sprejmi s hvaležnostjo to kar ti nudimo, a v tej trdni zavesti, da imaš v nas, tvojih mojstrih, dobre in skrbne gospodarje. Ničesar več ne zahtevamo od tebe, kot dobro in pošteno vavensko srce.

Preveva naj te zavest, da si kljub svoji mladosti član velike obrtniške družine. Prva in sveta naloga naj ti bo, učiti in izobraževati v svoji stroki, da se izpopolniš v dobrega in večjega strokovnjaka. Porabi vsako ugodno priliko, da si svoje znanje in naobrazbo čim bolj izpolniš. Pri vsem tem pa ne pozabi, da pričakuje domovina, naša ljubljena Jugoslavija, od tebe, da ji boš v čast, ponos, pomoč in v zaslonbo.

Dragi moji mladi prijatelji!

Božični večer združuje v sebi vso ljubezen, zaupanje in vernost in ravno s temi lastnostmi želimo, da se naslonite na nas, svoje mojstre ter sledite in poslušate naše nauke. Nočemo več, kot kar vemo, da zmorete. Za to vam ob tem svečanem trenutku kličemo: Zavedajte se, da je vaša učna doba silno važna in da česar boste sedaj naučili, vam bo v korist pozneje. Ljubite svoj poklic, pa bodi katerikoli, lep je in še lepšega si lahko naredite. Želim vsem skupaj prav srečen in vesel božič.

Za predsednikom je izpregovoril v imenu TOI dr. Pretnar, potem se je pa oglašil k besedi g. dr. Kramer, ki je govoril o važnosti obrtniškega stanu

v naši državi, od katerega je v veliki meri odvisna tudi srečna bodočnost našega naroda. Želje je obrtniškim naraščajočim srečne in zadovoljne božične praznike. Pristržni zahvali, ki jo je izrekel prirediteljem elektrotehniški vajencec Lombar, je sledila razdelitev daril.

Jos. Steinman, strokovni učitelj,
Ljubljana:

O barvanju čevljev s pršenjem.

(Nadaljevanje.)

Taka vrhnja barva drži najzanesljivejše takrat, kadar je »Zapon«-lak neposredno na hrapi (gornja stran usnja) ter se more dobro prijati. Nadalje mora biti pred pršenjem predmet popolnoma suh. Vse posode, v katerih se dela z vrhnjimi barvami, morajo biti absolutno brez vode ali kakih vodenih kapljic. Kajti voda in celo prav male kapljice vode, ki pridejo v vrhnjo barvo, povzročijo, da postane lak moten. Zato se smejo uporabljati samo jako koncentrirani špirit (alkohol) in raztopila brez vode, ako se uporabljajo za razredčenje vrhnje barve.

Čevlji naj bo pri vseh preddelih in pri pršenju dobro napet na kopitu. Vrhne barve se morajo hraniti v posodah, ki so proti zraku dobro zaprte ter se morajo pred uporabo dobro premešati in pretresti.

Pršenje vrhnje barve se vrši s takozvano pršilno pištolo na ta način, da kroži pištola v razdalji od 10 do 25 cm počasi čez ploščo, ki jo je treba popršiti.

Ako na pištoli ni nobenega regulatorja za pravilno vpostavitve pritoka zraka in barve, se da jakost lakovega naprha prav enostavno regulirati tako, da se izpreminja razdalja med površino predmeta in pršilne žleze. Čim tanjša je plast vrhnje barve, ki se prime na površini, ko se osuši, podobno kakor kak film, ki se prime na površini, tem bolje se barva drži in tem bolje ostane ohranjen značaj usnja. Ako potrebuje usnje močno kritje, je umestno, da se po sušilnih presledkih večkrat poprši. Ne sme pa se nikdar toliko barve napršiti, da začne teči. Čim bi se to pojavilo, je treba pršenje takoj ustaviti. To se opazi na tem, da se začnejo na usnju delati barvne kapljice. Treba je tudi paziti, da se ne drži preveč proč, da razdalja ne postane prevelika, ker se v tem primeru začnejo tvoriti na poti od pištole do čevlja suhi delci laka, ki jih prha pobere s seboj, nanese na čevlji ter s tem povzroči, da površina postane motna in hrabava. Najbolje je, da se prši s pritiskom dveh do treh atmosfer, more pa se po okoliščinah delati tudi z manj ali več atmosferami. Ko se lak popolnoma posuši, se sme čevlji očistiti še s kremo ali pasto.

V naslednjem navedemo dvajset receptov za mešanje raznih barv.

Pripominjamo, da se namesto vsebinskih enot (litrov ali literskih delov, odnosno kubičnih enot lahko vzamejo tudi težinske enote.

Barva št. 51 (svetla - beige):

50 črtic dodatka
32 črtic bele
10 črtic rumene
7 črtic rujave
1 črtica črne

Barva št. 52 beige

50 črtic dodatka
47 črtic bele
1½ črtice rumene
1 črtica rujave
½ črtice črne

Barva št. 53 beige:

50 črtic dodatka
45½ črtice bele
2 črtice rumene
1 črtica rujave
1 črtica črne
½ črtice rudeče

Barva št. 54 beige:

50 črtic dodatka
41 črtic bele
7 črtic rumene
1 črtica rujave
1 črtica črne

Barva št. 55 beige:

50 črtic dodatka
41 črtic bele
5½ črtice rumene
2½ črtice rujave
1 črtica črne

Barva št. 56 beige:

50 črtic dodatka
43 črtic bele
6 črtic rujave
1 črtica črne

Barva št. 57 beige:

50 črtic dodatka
39 črtic bele
4 črtice rumene
5 črtic rujave
2 črtice črne

Barva št. 58 beige - rosé

50 črtic dodatka
31 črtic bele
15 črtic rumene
4 črtice rujave

Barva št. 59 siva:

50 črtic dodatka
49 črtic bele
1 črtica črne

Barva št. 60 temnosiva:

50 črtic dodatka
44 črtic bele
4½ črtice črne
1 črtica rumene
½ črtice rujave

Barva št. 61 svetlorujava:

50 črtic dodatka
30 črtic bele
10 črtic rumene
7½ črtic rujave
1½ črtice črne
1 črtica rudeče

Barva št. 62 svetlorujava

50 črtic dodatka
27 črtic rujave
20 črtic rumene
2 črtice rudeče
1 črtica črne

Barva št. 63 svetlorujava:

50 črtic dodatka
25 črtic rumene
22 črtic rujave
2½ črtice rudeče
½ črtice črne

Barva št. 64 rujava:

50 črtic dodatka
39 črtic rujave
6 črtic črne
1 črtica bordo
2 črtice rudeče
2 črtice rumene

Barva št. 65 temnorujava:

50 črtic dodatka
34 črtic rujave
5 črtic bordo
9 črtic črne
2 črtice rumene

Barva št. 66 rudečerjava:

50 črtic dodatka
22 črtic rudeče
6½ črtic rumene
1½ črtice črne

Barva št. 67 toporujava:

50 črtic dodatka
18 črtic bele
15 črtic rujave
12 črtic rumene
5 črtic črne

Barva št. 68 melanž:

50 črtic dodatka
37 črtic bele
10 črtic rumene
1½ črtice modre
1 črtico črne
½ črtice rudeče

Barva št. 69. svetlomodra

50 črtic dodatka
39 črtic bele
9 črtic modre
2 črtice rujave

Barva št. 70 temnomodra:

50 črtic dodatka
32 črtic modre
18 črtic bele

Obrtnik in elektrika.

(Nadaljevanje.)

3. Uporaba električne energije.

Dosedaj smo se seznanili z osnovnimi pojmi elektrike in poučili smo se v glavnem tudi kako se ista proizvaja in razvaja do mest uporabe. Sedaj pa hčemo nekotno spoznati razne uporabne zmožnosti električne energije.

Nobena druga vrsta energije ni tako vsestransko uporabna kot elektrika. Vsakomur je znano, da se uporablja za razsvetljavo in pogon, a marsikom pa še ni znano, da se more z elektriko kuhati, peči, susiti najrazličnejše tvarine in predmete, taliti, variti in spajati (lotati) kovine, proizvajati kovine iz rudnin, proizvajati karbid ter umetna gnojila itd.

Ker je električna razsvetljava vsakomur poznana, nočem o njej mnogo govoriti ter omenim le nekaj načinov za uporabo električne razsvetljave v specialne namene.

Peč, ki ima upeljano v svoj obrat elektriko, a se nima specialne ročne svetilke za razsvetljavo notranjosti peči, je skrajno reakcionaren. Če si enkrat vendar nanesu pekovo svetilko, nje praktičnosti ne bo mogel prenehati. Taka svetilka je pa pod gotovimi okoliščinami lahko smrtno nevarna. Radi precejšnje uporabe iz dneva v dan se lahko tudi pri najboljsem materialu natiga ali odcepi kaka zica ali odvijte kontakt tako, da more človek priti v dotik s tokom, kar je posebno nevarno, ker v pekarnah ta običajno miso lesena. Da v vsakem slučaju, tudi če se kaj pokvari, ne more nastati opasnost za življenje ljudi, mora biti taka svetilka praktična na omrežju potom transformatorja, ki napetost omrežja pretvarja v manjšo življenju ljudi absolutno nenevarno napetost. Za te vrste se rabi napetost 24 volt.

Na isti način je treba tudi reducirati napetost pri ročnih svetilkah za parne kotle, daje pri ročnih svetilkah v kletarnah, avtomobilskih delavnicah in sploh vseh prostorih, kjer so ta vtična.

Marsikateri obrtnik bode imel priliko uporabiti elektriko tudi v reklamne svrhe, bodisi za razsvetljavo izlozbe ali pa za svetece se napise. Razsvetljava izlozbe naj bo urejena tako, da se zarnice ne vidi, ker te samo motijo oko. Namen izlozbenih razsvetljave je, da nam razsvetlji razstavljeno blago, ne pa da kažemo zarnice in svetila. Razstavljene napise dobijo večji efekt, če razsvetljava v presledkih uziga in ugasa, kar nam opravlja avtomatsko prekinjalno stikalo (Blinkschalter).

(Nadaljevanje sledi.)

Pripravno merilo.

V »Börse für Eisenhändler« čitamo naslednjo opozoritev, ki bo interesirala tudi naše čitance, ki potrebujejo pri svojem opraviilu merila.

Gre za novost pri kovinskem merilu, karšnega poznamo sicer v obliki kovinskega traka, ki se da zviti v klobuč. V konkretnem primeru pa gre za izpopolnitev takega merila, ki je izredno praktična. V malem bobenčku, ki ga deneš lahko v mali žep, je zvit kovinast trak z milimetri in centimetri. Če pritisneš na gumb, skoči sam od sebe iz bobniča, se odvija do one dolžine, ki jo želiš in ustavi, čim preneha pritisk na gumb. Pri tem pa je trak iztegnjen ter stoji sam pokoncu kakor kako neupogljivo merilo. Tak trden položaj dobi zato, ker je izdelan v zaokroženem profilu. Lahko ga uporabljáš v iztegnjenem položaju. Če pa hočeš meriti kako krivino, ga lahko uporabljáš tudi v tem primeru, ker je elastičen in se da upogibati do jako majhnega polumera (radija). — Mere so na eni strani dolžinske, na drugi strani pa za obseg in premer. Dolžine merila segajo do 1 in 2 metrov. Merilo se imenuje »Rollostabil« in se precej uporablja v inozemstvu.

KAJ JE NOVEGA.

Borzno poročilo: Tuje valute so veljale v prošlem tednu v dinarjih: Berlin (nemška marka) 13-45, Budimpešta (madžarski pengö) 9-88, (švicarski frank) 10-96, Dunaj (avstrijski šiling) 7-95, London (angleški funt) 274—, Newyork (ameriški dolar) 56-30, Pariz (francoski frank) 2-22, Praga (čehoslovaška krona) 1-67, Trst (italijanska lira) 2-59.

Anketa o krušnih cenah se je vršila prošli teden pri banu s predstavniki prizadetih uradov, mestne občine, zadruga pekovi in Zbornice TOI ter je v kratkem pričakovati razpisa banske uprave, ki bo nanovo uredil ključ za krušne cene.

3 tedne božičnih počitnic bodo imele osnovne, meščanske, srednje in strokovne šole.

Važna konferenca o reformi socialne zakonodaje se je vršila v soboto 20. t. m. v Beogradu ob navzočnosti delegatov tudi iz kroga gospodarskih zbornic; ljubljansko zbornico TOI je zastopal tainik g. dr. Ivan Pless.

Železniška direkcija v Subotici bo s 15. aprilom ukinjena in bo prevzela njene agende direkcija državnih železnic v Beogradu.

Potrdilo o plačanih davkih glasom največje določbe ministra za finance ni potrebno pri državnih licitacijah, kjer znašajo manj kot 10.000 Din ter se vršijo neposredno brez javne licitacije.

Ugodnejša konjunktura za naš les se kaže zadnje čase na italijanskih in španskih tržiščih ter je pričakovati, da se bo izvoz lesa v prihodnjem letu znatno povečal napram zadnjim mesecem.

654 bank z 272 podružnicami ter 35527 milijoni Din lastnega in 12.462 milijoni Din tujega denarja smo imeli v prošlem letu v naši državi glasom statistike, ki jo podaja »Glasnik Zaveda za pospeševanje zunanje trgovine«.

Prijave za dopolnilno prenosno takso radi odmere za novo petletje, ki se začne s 1. januarjem 1931, bo treba predložiti do 15. januarja.

Jubilej šestdesetletnice praznuje v Celju znani in obče spoštovani obrtnik g. Vinko Kukovec, načelnik Obrtnega društva v Celju in eden najagilnejših obrtniških javnih delavcev v Savinjski dolini.

Velika železniška nesreča se je pripetila zadnje dni v Srbiji, kjer je skočil s tira osebni vlak na progi Sarajevo—Beograd ter je bil en potnik mrtev, več oseb pa težje in lažje ranjenih.

Žično železnico z Bleda na Pokljuko (Triglavsko predgorje) nameravajo zgraditi in je v ta namen pozvan strokovnjak inž. Herrmann iz Avstrije, da ogleda teren.

Zakon o davku na samce je objavljen v »Službenih Novinah« z dne 20. t. m.

Vstaja republikancev v Španiji je za enkrat udušana in sicer po krivdi neenotnosti postopanja in vmešavanja komunističnih elementov, ki so zaokrenili celo akcijo v drugo smer.

Za novega indijskega podkralja je bil imenovan lord Wellington, ki radi svojega liberalnega duha vživa zapanje med uglednimi Indijci.

Velike notranjepolitične izpremembe v sovjetski Rusiji so se izvršile v zadnjem času vsled zmage ekstremnih boljševikov nad zmernim krilom komunistov ter je bil med drugimi upokojen znameniti sovjetski prvak Rykov.

Mussolini je priznal težko gospodarsko krizo Italije v svojem govoru v senatu, kjer je kazal osobito na krizo v poljedelstvu in na neskladnost med industrijsko produkcijo in konsumom.

Čez pet milijard lir za vojsko in samo eno milijardo lir za prosveto znaša po poročilih iz Italije italijanski državni proračun, ter s tem dokazuje, kako ogromne vsote grede za italijanske vojne in imperijalistične namene.

Ivan Rebek, Celje.

Bilanca.

Dolžnost vsakega obrtnika je, da ob zaključku leta sestavi točno bilanco, potom katere bo konstatiral uspeh ali neuspeh njegove obrti v pretečenem letu. Ta bilanca mora biti za njega njegov univerzum, potom katere zamore točno konstatirati imovinski položaj svojega podjetja.

Zamoremo pa že vnaprej konstatirati, da bo letošnja bilanca našega obrtništva visoko pasivna in bo moralo obrtništvo životari in se boriti z največjim trudom in samozatajevanjem za svoj kruh, ako se razmere ne izboljšajo.

Želim ob tej priliki našemu obrtništvu poklicati v spomin resnični rek, ki pravi: »Kdor napreduje, ta nazaduje.« Nazadovanje pa vodi v propast. Ako se obrtnik zaveda v pravem času grozde mu nevarnosti, je rešitev vendarle še mogoča. To velja osobito o vsakem posamezniku. Ker pa vsled svetovne preorientacije v splošnem gospodarstvu posameznik, osobito obrtnik ne more priti v poštev pri tem velikem za obrtništvo življenskem vprašanju, bi se morale naše obrtne institucije in organizacije preorientirati še v drugem pravcu obrtniškega gospodarstva, osobito v smeri produktivnega združništva. Zato bi bilo nad vse priporočljivo, če bi institucije, ki so zato postavljene in imajo na razpolago dovolj sredstev, na tem polju poskusile ali podvzele svoje delovanje, istotako tudi že obstoječe obrtniške organizacije. To pa se dosedaj še ni zgodilo. Če danes gori omenjeni faktorji pred obrtništvo položijo bilanco svojega dela v pretečenem letu, bo ta točka označena z minus, dasi so bili na to opozorjeni.

Zdaj zaenkrat o tem več pisati, kakor skušnja uči, nima pomena. Moramo pa samo želeli, da bi bila tozadevna točka v bilanci naše organizacije za leto 1931 visoko aktivna.

S to nado naj stopa naše obrtništvo v novo leto, želeč mu mnogo uspeha in božjega blagoslova.

Odlikovanje zaslužnega organizatorja.

Obrtno društvo v Laškem je na svojem izvanrednem običnem zboru dne 12. oktobra 1930 v očigled agilnega, nesebičnega in uspešnega delovanja na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju v prid slovenskega obrtništva imenovalo soglasno in z navdušenjem gospoda Josipa Rebeka, ključavničarskega mojstra, člana Zbornice za TOI, načelnik Zveze obrtnih zadrug itd. v Ljubljani, za svojega častnega člana. Krasno izdelano diplomu, ki jo je podpisalo vseh 11 odbornikov, je bila teden dni razstavljena v izložbi veletrgovine Konrad Elsbacher v Laškem. Bila je predmet splošne pozornosti.

Na Marijini praznik dne 8. decembra je sklicalo Obrtno društvo v veliko dvorano hotela Savinje v Laškem ob 16. uri svoj običajni obrtni sestanek. Jubilatant gospod Rebek Josip je bil posebej povabljen, da prevzame pri tem sestanku poročilo o stanovskih in gospodarski organizaciji slovenskega obrtništva.

V polni veliki dvorani je vladalo svečano razpoloženje. Godbeni oddelek pod vodstvom gosp. Franca Šnpergerja in pevski oddelek pod vodstvom gosp. Anton Hrišiča so cel popoldan in pozno v večer skrbeli za pogodbene in pevske točke, ki so se z mnogim aplavzom morale vedno še in še ponoviti.

Načelnik Obrtnega društva tov. Blaž Zupan je pri oficijelnem delu pozdravil došle goste, gospoda Rebeka in njegovo gospo, tovariše iz Celja, došle goste in člane. Nato je podal v kratkih in vznešenih besedah pregled o delovanju in zaslugah g. Rebeka za obrtništvo. Moremo naše jubilaanta imenovati železni Rebek, kajti ne samo, da je doma iz stare kovinarske obrtniške hiše — je izva-

jal govornik — ampak mislim, da je za tega jeklenega in neumornega tovariša baš ta izraz najprimernejši, ker poznamo njegovo železno energijo in jekleno zilavost v narodnogospodarskem delu. Več let je že, odkar vodi naš tovariš Rebek armado 25.000 obrtniških rokodelcev in kdor pozna tako delo in pozna tudi uspehe njegovega delovanja, mora globoko spostovati in biti hvaležen slavljencu. Mi pionirji obrtniških organizacij smo pazljivo zasledovali delovanje tovariša Josipa Rebeka in videli smo, da je on nesebično, vzorno in neumorno deloval.

Po govoru g. Zupanca je sledilo izročitev diplome ob splošnem navdušenju in častitanju.

Nato je nastopila 6-letna mladenka Mici Mlakarjeva z lepim šopkom ter pozdravila s prisrčnim nagovorom gospo Rebekovo.

Gospod Rebek se je vidno ganjen zahvalil za nagovore in za častno priznanje in naposled v daljšem govoru orisal razne gospodarske in kulturne prilike za naš obrtniški stan.

K besedi se je oglasil tudi tajnik gosp. Cilenšek Josip in kolarski mojster gosp. Anton Topole. Večer je potekel v najboljšem razpoloženju.

Ljudska univerza za vajence.

V ponedeljek, dne 15. t. m. je priredila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani V. poučno predavanje za obrtniške vajence v Mestnem domu v Ljubljani. Kakor vsako predavanje, je bi-

lo tudi to številno obiskano, saj se je udeležilo nad 400 obrtnih narasčajnikov. Vedno številnejši obiski dokazujejo, kako neobnoano potrebna so poučna predavanja za nas obrtni narasčaj, ki tako prično in točno poseda predavanja in z vsem zanimanjem mirno in dostojno sledi izvajanjem. Zveza obrtnih zadrug se pa tega tudi zaveda in je prišla prejeti predavanja tudi v večjih podeželskih krajih. — To pot je predaval tajnik Aerokluba v Ljubljani g. dr. Stane Rape o temi: »Doživljaji o zračnem moju.« Predavatelj je skusal v svojem zanimivem predavanju reproducirati razne občutke letanja, ki jih ima človek pri prvem poletu v zračne visave. Pomnil je občutke letanja nad gostimi oblaki, kjer izgubi človek občutek ravnovesja in kjer je za letala, ki niso zadostno opremljena z aparati, največja nevarnost. Rojastni je tudi takozvane zračne luknje, ki so čisto krive letalskih nesreč in tragedij. Razložil je mitem in sumični poslušalcem, kje in kako nastanejo zračne luknje.

V drugem delu svojega predavanja je predavatelj nazorno predočil ves razvoj letalstva od prvih početkov človeštva do danes. Povedal je, da so se naši pračelji hoteli letati po zraku in posnemati huj let. Prvi poizkusi, ko se je človek lahko dvignil v zrak, so bili napravljani z baloni, nato so bili izumijeni vodilni zrakoplovi in tem so sledila letala. Predavanje je izpopolnil s 60 prekrasnimi skoptičnimi slikami. Za krasno predavanje je žel g. dr. Rape burno odobravanje.

Cene in tržišča.

Kovinarske surovine so se v zadnjih mesecih v svoji ceni le malo izpremenile. Pri bakru je cena jako padla, končno pa je nastal preobrat, ki je povzročil že v nekaj dneh porast za 10—12 %. V naslednjem približujemo sedaj v splošnem veljavne cene na debelo in na drobno loco Ljubljana:

1. Razno železo.

Železo palično, ploščato, kvadratno, okroglo, polokroglo, po temelju Din 3 90 do Din 4— za kilogram.

Železo kotno, temeljna cena za 1 kg Din 4-12 do Din 4-22.

Železo okensko, polna cena za 1 kg Din 4-62 do Din 4-72.

Železo valjano, po temeljni ceni za 1 kg Din 4-12 do Din 4-22.

Železna pločevina 2000×1000× za 1 kg Din:

	×0.5	×0.6	×0.8	×1.0	×1.5	×2.0	×2.5 mm
na debelo	5.35	5.10	5.—	4.90	5.—	5.—	4.60
na drobno	5.55	5.30	5.20	5.10	5.20	5.20	4.80

Železna pločevina pocinkana 2000×1000× za 1 kg Din:

	×0.5	×0.55	×0.6	×0.67	×0.8	×1.0	×1.25	×1.5	×2.0 mm
na deb. 7.80	7.70	7.60	7.50	7.30	7.10	7.10	7.10	6.90	
na dr. 7.90	7.90	7.80	7.70	7.70	7.30	7.30	7.30	7.10	

Te cene je razumeti kot cene po velikih trgovinah, pri čemer je pomniti, da so to normalne povprečne cene, na katere seveda lahko kaj malega vplivajo transportni stroški v podeželske kraje, odnosno prodaje iz tretje roke v manjših podeželskih trgovinah.

2.) Kleparske in instalaterske surovine.

Pocinkana pločevina, plošče 1000×2000

debelina 0.50 mm per kg Din 7-10 (vagon), na drobno per kg . Din 8-20
debelina 0.55 mm per kg Din 6-90 (vagon), na drobno per kg . Din 7-80
debelina 0.60 mm per kg Din 6-70 (vagon), na drobno per kg . Din 7-70
debelina 0.65 mm per kg Din 6-62 (vagon), na drobno per kg . Din 7-60

Cinkova pločevina, plošče 1000×2000

debelina 0.58 mm, št. 11, per kg Din 11-50 na drobno per kg . Din 13—
debelina 0.68 mm, št. 12, per kg Din 11-50 na drobno per kg . Din 13—
debelina 0.74 mm, št. 13, per kg Din 11-50 na drobno per kg . Din 13—
debelina 0.82 mm, št. 14, per kg Din 11-50 na drobno per kg . Din 13—

Bakrena pločevina, plošče 1000×2000

debelina 0.45 mm per kg Din 31— na drobno
debelina 0.50 mm per kg Din 30— na drobno
debelina 0.60 mm per kg Din 29— na drobno
Banka cin v blokih per kg Din 44— na debelo, na drobno per kg Din 60—.

Oglje per kg Din 0-90 na debelo, na drobno per kg Din 2—.

Pocinkane vodovodne cevi

3/8" per meter Din 12—

1/2" per meter Din 15 60

3/4" per meter Din 19-80

1" per meter Din 27—

Litoželezne škotske cevi 2" per meter Din 34—.

Svinčene cevi per kg Din 11-40 na debelo, na drobno per kg Din 14-50.
Litoželezne, znotraj v ognju belo emajlirane, zunaj pleskane kopalne banje po velikosti per komad od Din 1300— do Din 1500—.

Jeklene, zunaj in znotraj emajlirane kopalne banje so za ca. Din 200— per komad dražje.

Umivalniki iz fajančevine po velikosti od Din 500— do 900—.

Litoželezne zidne školjke po velikosti od Din 180— do 240—.

Bakrena kopalna peč na litoželeznem podstavku z poniklano mešalno katerijo, povprečna cena Din 1650—.

Angleško stranišče (školjka Panama in visoki rezervar), povprečno Din 650—.

IZ ORGANIZACIJ.

Veliko obrtniško zborovanje v Središču ob Dravi. Opozarjamo in popravljamo, da se ne vrši obrtniški shod v Središču ob 10. uri popoldan, ampak ob 3. uri popoldan. Zato, da imajo udeleženci priliko, da se poslužijo jutranjega, oziroma predpoldanskega vlaka, ki vozi iz Ljubljane, Brežic, Celja, Maribora, Murske Sobotne in Ljutomera. Odhod z čevrnim vlakom ob pol 9. uri iz Središča. Za Ljutomerčane je preskrbljen k vlaku ob 7. uri zvečer avtobus v Ormož.

O delu Kolektivne obrtne zadruge na Bledu. Kolektivna obrtna zadruga na Bledu je priredila dva tečaja in sicer tečaj za nemščino in tečaj za knjigovodstvo, katerih stroške bo krila kraljevska banska uprava v Ljubljani, oziroma Urad za pospeševanje obrti kraljevske banske uprave. Tečaji se bodo vršili štiri mesece, t. j. do konca meseca marca 1931. Obiskuje jih okoli 120 obrtnikov vseh strok obojega spola. Tečaji se bodo po možnosti prihodnje leto nadaljevali. Poučujejo jih domači učitelji z veliko vnemo, za kar jim gre najiskrenejša zahvala. Dalje je ustanovila zadruga tudi odseke vseh važnejših strok. Pekovski odsek deluje zelo živahno. Imel je že več sestankov. Zelo važni sklepi so se napravili na sestanku dne 14. t. m. Navzočih je bilo 20 pekovskih mojstrov ter 5 pekov domačega kruha. Sklenilo se je enoglasno, da se uvede že itak po zakonu urejen nedeljski počitek in sicer od nedelje opoldan do ponedeljska opoldan. Sklep stopi v veljavo s 1. januarjem 1931. Kdor bi ta sklep kršil, bo najstrožje kaznovan. Nadalje se je sklenilo, da je vsaka prodaja pod določeno ceno in težo iz konkurenčnih ozirov nedopustna in zabranjena nagrade ali darila. Procenti se dovolijo samo prepodajalcem. Vsak navedeni prestopok bo zadruga oziroma pekovski odsek kaznoval po združnih pravilih. Mizarski odsek tudi deluje, vendar pa bi bilo želeli več živahnosti. Kovinarski odsek je istotako stopil v akcijo in je upati, da bo razvil zaželjeno in potrebno delavnost. Potrebna bi bila še ustanovitev odseka mlinarjev in žagarjev. S tem bi bile vse glavne stroke združene, da lahko stvarno napredujejo. V nedeljo, dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne je Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredila vajenško predavanje v Ljudskem domu. Predaval je g. Puhar, uradnik Higijenskega zavoda v Ljubljani, o alkoholizmu. Udeležba je bila jako lepa.

RAZNO.

Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo XI. mednarodnega vzorčnega velesejma, ki se vrši v Ljubljani od 30. maja do 8. junija 1931.

Tovarišu Lovru Potočniku v spomin! Pozen jesenski dan je bil, podobno že popolnoma zimi, ko se je za krsto pomikal po ulicah Slovenjgradca dolg spreved. Z belimi krizantemami okrašena krsta večni dom, v katerem je spal tovariš Lovro Potočnik svoje nezdravno spanje. Kruta usoda ga je iztrgala iz naše srede v najlepši moški dobi. Kako zelo je bil priljubljen pri ljudeh, nam priča njegova zadnja pot k večnemu počitku, katere se je udeležilo mnogobrojno ljudstvo. Ganljiva govora v zadnji pozdrav od odprtem grobu sta orosila marsikatero oko. Z blagim pokojnikom nam je neizprosna usoda vzela odbornika in blagajnika »Obrtnega društva« in odbornika »Oblačilne stroke« v Slovenjgradu, kar je bil pokojni mož dolgo vrsto let. Kot tak je pokojni nenadomestna izguba. Zato slava njegovemu spominu, njegovim trudnim zemeljskim ostankom pa bodi zemlja lahka!

XI. dražba kož divjadi se vrši dne Ljubljani. Kdor hoče svoj lovski plen prodati, naj pošlje svoje kože čimpreje na »Divjo kožo«, Ljubljana, velesejem, kjer se dobe tudi vsa pojasnila brezplačno.

DOBAVE.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 31. decembra t. l. ponudbe glede dobave 3000 bukovih pragov. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 31. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg cilindrskega olja, 1500 komadov hrastovih pragov ter glede dobave 50 kg aluminijeve tekočine. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. januarja 1931 ponudbe glede dobave 1 brzovrtalnega stroja, raznega železa, 1000 m žičnih vrvi, 40 plošč železne in cinkove pločvine in 300 m³ jamskega lesa. — Dir. drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 5. jan. ponudbe glede dobave 1 prevoznega transporterja. Dne 2. jan. se bo vršila pr Komandi Bregalničke div. oblasti v Štipu ofertalna licitacija glede dobave pisarniškega materiala. Oglasi so v pisarni Zborn. za TOI v Ljubljani na vpogled.

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ
LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

**Kdor oglašuje,
ta napreduje!**

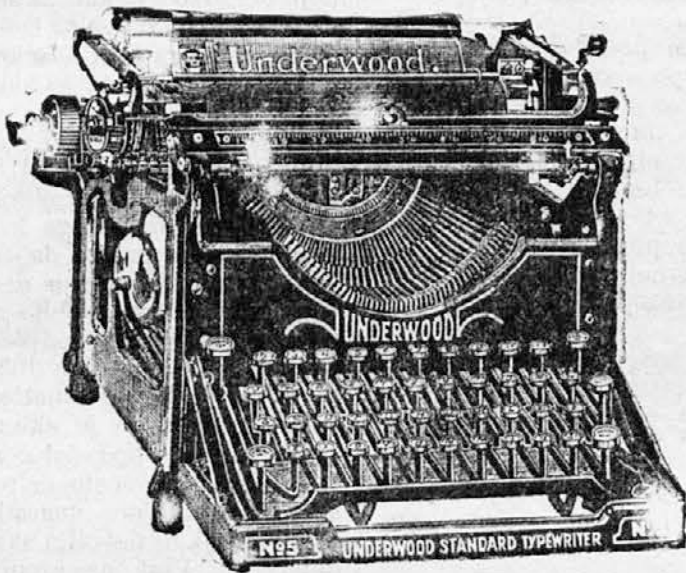
IVAN FIGAR
LJUBLJANA

Gospodarska cesta, Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije »Novi Svet«)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu
primoren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

UNDERWOOD

pisalni stroji

preko 4,000.000 v rabi
zato

najboljši in
najcenejši!

Ludv. Baraga

Ljubljana

Šelenburgova ul. 6 Telefon 29-80

Ljubljana, dne 5. novembra 1930.

Tvrdka

Werner & Pfleiderer
A.-G.

Dunaj

Na Vaše vprašanje Vam morem samo odgovoriti, da sem z nazadnje dobavljeno «VIEN-NARA» vdevalno parno pečjo prav tako zadovoljen, kakor z ono, ki je bila zgrajena leta 1924.

Vaše peči so ravno iz izbornega materiala, se grade skrbno in se more potem na to tudi zanesti. Obe peči delujeta dobro in izdelujeta lepo pecivo. Nikdar ni motenj in dragih popravil.

Tudi z dobavljenimi stroji (stroj za tolčenje snega in «Columna» mesilni stroj na vrtilno dvigalo) sem jako zadovoljen.

Za Vašo ustrežljivo postrežbo se Vam najlepše zahvaljujem in bodem Vašo tvrdko v krogih svojih prijateljev vedno kar najtopleje priporočal.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Dolinar
parna pekarna, Ljubljana

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)
d. z o. z.

Centrala v Ljubljani * Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

Lastni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarski kit, čopiče znamke „Meraki“ in sploh vse v barvarstvo stroko spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežbi

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam